

Het grauwe geopolitieke plaatje zet aan tot groeiend pessimisme

Globalisering staat onder druk en er is weinig reden om te verwachten dat de relaties tussen de supermachten China en de Verenigde Staten verbeteren. Het verschuivende mondiale politieke kader heeft grote implicaties voor beleggers.

Lange tijd geloofde het Westen dat landen als China zouden liberaliseren en democratiseren naarmate ze welvarender werden. Dat is echter niet bewaarheid. China wordt niet langer als een belangrijke kans gezien, maar steeds meer als bedreiging.

Voorheen hadden westerse landen vooral dollartekens in hun ogen als ze de blik naar China wendden. Nu hebben ze vooral een strategische bril op, waarbij meer oog is voor de geopolitieke dreiging vanuit Beijing. Daarbij moet niet worden vergeten dat het in het verleden veel vaker wel dan niet tot oorlog kwam als een zittende grootmacht werd uitgedaagd of zich uitgedaagd voelde door een opkomende macht.

De rivaliteit tussen Beijing en Washington wordt veelal geplaatst in het kader van de strijd tussen een democratisch blok en een autoritair blok. Zo zwart-wit is het niet: staten als India laveren tussen de kampen en democratische landen zijn niet al te kieskeurig in hun partnerkeuze.

Deze kanttekeningen daargelaten is er wel sprake van blokvorming en van politici die beleidsvraagstukken breder moeten insteken en zich niet langer alleen kunnen afvragen hoeveel geld iets oplevert.

Dit verschuivende politieke plaatje heeft grote gevolgen voor beleggers en investeerders:

- Onzekerheid over investeringsregels zal internationale kapitaalstromen hinderen en de winstgevendheid aantasten van bedrijven die zwaar leunen op de omzet in landen die meer en meer op 'zwarte lijsten' staan.
- De enorme invloed van de dollar en Amerikaanse aandelen- en obligatiemark-

ten, alsmede de macht die Washington via de markten heeft over andere landen, stimuleert staten als China om de afhankelijkheid van Amerika te verminderen. Versplintering van internationale financiële markten zorgt voor minder efficiënte kapitaalallocatie en daarmee voor hogere financieringskosten voor bedrijven.

- Veel landen zullen hun reserves niet automatisch meer beleggen in westerse staatsobligaties. Nu centrale banken minder obligaties kopen of zelfs verkopen en overheidstekorten groot blijven, kan dit extra opwaartse rentedruk veroorzaken. Financieringskosten voor overheden stijgen dan, wat botst met de behoefte aan een grotere rol van de overheid. Dit kan leiden tot hogere winstbelastingen en/of meer druk op centrale banken om overheidstekorten te financieren. Het geheel hiervan resulteert in nog hogere inflatie.
- Veel westerse regeringen laten doorschemeren dat het marktdenken soms toch de tweede viool moet spelen en hameren meer op betaalbaarheid, leveringszekerheid, geopolitieke overwegingen en duurzaamheid. Dit kan op de lange termijn goed uitpakken, maar vergroot wel de onzekerheid voor het bedrijfsleven.
- In pogingen om kiezers te beschermen tegen torenhoge inflatie en de opkomst van populistische partijen af te remmen, accepteren overheden grotere begrotingstekorten. Ook de neiging om meer te spenderen aan defensie en aanverwante zaken vergroot de druk op de overheidsfinanciën. We zagen in het Verenigd Koninkrijk wat er gebeurt als markten twijfelen aan de boekhoudkwaliteiten van een regering.
- Meer blokvorming, grotere politieke instabiliteit, zekerheid van levering boven efficiëntie en minder makkelijke toegang tot internationaal kapitaal zetten allemaal een rem op de productiviteitsgroei en daarmee op de vooruitzichten voor mondiale economische groei. En gezien de almaar groeiende schuldenbergen – onder meer door enorme fiscale stimuleringspakketten die nu weer worden opgetuigd in veel westerse landen – en de vergrijzing is juist het op peil houden van de groei essentieel om een grote economische crisis te voorkomen. ■

Door **Andy Langenkamp**, Senior Political Analyst bij ECR Research